

DE HAAGSE TIJDEN

Nostalgie bij
Jero Papier-
warenfabriek
Pag. 3

Iconisch museum
sluit de deuren
Pag. 6-7

Leve de man
van de SRV
Pag. 5

Een plotseling
bevel uit Den Haag
Pag. 8

De Haagse krant van alle tijden

Een typisch Haags etablissement

Op de voorkant van De Haagse Tijden van 23 januari staat een verhaal over het Malieveld met als titel *Het bekendste stukje Den Haag*. Dat zal voor de schrijver ervan ongetwijfeld het geval zijn, maar of dat voor alle Hagenaars en Hagenezen geldt, is nog maar de vraag en zo kom ik op het onderwerp van dit artikel.

De Haagse Tijden wordt zeker niet alleen gelezen door mensen die op dit moment in Den Haag wonen. Juist de mensen die er gewoond hebben, kunnen soms niet wachten tot er weer een nieuwe krant verschijnt, of dit nu digitaal gebeurt of via zo'n krant die je nog echt in je handen kunt houden. Ik weet dit omdat ik op vrijwel alle artikelen die ik schrijf reacties krijg, waar ik vervolgens ook weer op reageer. Soms hier uit de buurt, maar ook wel vanuit Amerika, Afrika of Australië. Wanneer we het dan over Den Haag hebben, blijkt dat iedereen zo zijn of haar eigen ideeën heeft over onze stad. De een denkt vooral terug aan de Marathon, de ander aan de Passage en weer een ander aan het Binnenhof. Ik vroeg mij af wat voor mijzelf nu echt kenmerkend is voor de stad waar ik geboren ben. En al woon

ik sinds een jaar of veertig niet meer echt in die stad, ik woon er wel vlakbij, in een dorp dat tegen Den Haag aanleunt.

De Wiener

Hoewel je mij vroeger overal in Den Haag kon tegenkomen, of dat nu in de Sport was of op de Dennenweg, bij de Boekenmarkt of in het Achterom, als ik terugdenk aan die tijd, zie ik mij toch vooral - alleen of met een vriendinnetje - bij de Wiener in de Korte Poten zitten. Aanvankelijk heette de banketbakkerszaak die op het adres Korte Poten 26 gehuisvest was 'ALT WIEN'. Vanaf 1934 kwam Willy Prager hier werken en enkele jaren later nam hij de zaak over. Hij ging toen boven de zaak wonen. Later - nadat hij de twee winkelhuizen ernaast had gekocht - werd dit adres Korte Poten 24 en de naam was al veranderd in Wiener Konditorei.

Korte Poten in de jaren zeventig, met verderop links de Wiener. Foto: Stokvis, Haags Gemeentearchief

Het woord konditorei komt van het Latijnse candire, dat zoetheid betekent. Het woord kandij is hieraan verwant. Willy heeft de Tweede Wereldoorlog overleefd en is in 1946 weer aan het werk gegaan door onder andere apfelstrudels te gaan verkopen en dat werd een groot succes. In 1948 trouwde hij met Johanna Lukassen. In 1954 schafte hij zich een espressomachine aan en ook dit werd een groot succes. Hij

was samen met zijn vrouw naar Wenen geweest en had daar zo'n machine gezien. Willy is in 1979 overleden en zijn dochter Claire en schoonzoon Jan Toorenborg namen de zaak over. Jan werkte al vanaf 1967 met zijn schoonvader samen. In 1998 werd hun zoon Ronald eigenaar van de zaak.

In de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw kwamen hier veel leerlingen van de Academie op de Prinsessegracht koffiedrinken, evenals leerlingen van de Vrije Academie en niet te vergeten de alternatieve jongeren, zoals een deel van de jeugd uit die tijd genoemd werd. Men sprak ook wel van 'langharig werkschuw tuig' en hiermee werden onder meer de werknemers van het alternatieve

uitzendbureau de SWEM dat op de Bezuidenhoutseweg gehuisvest was, bedoeld. Bekende Hagenaars uit die tijd als Ton Venselaar, Hans Wesseling en Gerard Fieret kon je hier ook vaak aantreffen. Gerard zat dan op een stoeltje voor de Wiener met grote vellen papier portretten van voorbijgangers te tekenen. Die kon je voor tien gulden kopen. Ik denk dat ze nu wel iets meer waard zijn. Samen met mijn vriend Ben ga ik met enige regelmaat naar Den Haag. Om iets te kopen of om zomaar wat rond te wandelen. Eén ding staat van tevoren al vast: we beginnen bij de Wiener met een cappuccino en een flink stuk sachertorte met slagroom.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

Wiener konditorei

SINCE 1985®

Marcello's

ART FACTORY
FIRST FLOOR

PORTRET | ROCK ART | SCHILDER- EN TEKENLESSEN
ROCK HISTORY TOUR
www.marcellos.nl | www.rockhistorytour.nl
OPEN OP AFSpraak

van der VLUCHT GLASHANDEL v.o.f.

Loosduinsekade 175
2571 BW 's-Gravenhage
Tel: 070-3603927
info@vd-vlucht.nl
www.glashandel-vandervlucht.nl

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING
J. Henning
www.henning-uitvaart.nl

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar
Let op! Wij zijn verhuisd:
Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag
(Ingang De Oude Hage)

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Mijmeringen

Toen ik kortgeleden ziek te bed lag, begon ik om de tijd een beetje gezellig door te komen wat te mijmeren over mijn arbeidsverleden. Op 1 september 1964 begon ik - net afgestudeerd aan de mulo en nog Marian Parlevliet geheten - bij EN/NEN (later Ennia, nu Aegon), gelegen aan de Johan de Witlaan, een statig vrij nieuw pand. Het gebouw had airconditioning en de afdelingen liepen langs de hele lengte van het gebouw. Omdat de airco niet als taak had de hele dag rook af te zuigen waren er al regels opgesteld. Gerookt mocht er worden van 10.00 tot 10.15 en van 15.00 tot 15.15 uur en verder tijdens de lunchpauze in het restaurant waar je meteen bij binnenkomst een glazen flesje met een kwart liter melk kreeg uitgedeeld. Buiten was een enorm dakterras waar we nog het Congresgebouw hebben zien opbouwen. Ik herinner me nog de catering. Je kocht voor vijftig cent een boekje met tien koffie/ theebonnen en als het meisje met de koffiekar kwam, kon je een kopje kopen per ochtend of middag. Ik kwam net van school dus was niks gewend maar voor die volwassens mensen was dat niet veel. Hier werd iets op verzonnen: als een collega ziek of vrij was, werd wat werk over zijn bureau verspreid inclusief een bonnetje waardoor er een kopje koffie werd neergezet en de slimmerik een extra bakkie had. Je kan het

Johan de Witlaan, waar het gebouw van EN-NEN gevestigd was. Foto: Dienst voor de Stadsontwikkeling, Haags Gemeentearchief

je nu niet meer voorstellen! Toch was het een leuke tijd en ik denk er soms met heimwee aan terug.
Marian Welters-Parlevliet
Marianwelters@hotmail.com

Nieboerweg

Om een aantal redenen breng ik de foto hieronder van de Nieboerweg onder uw aandacht. Allereerst steekt hier de toren van de niet meer bestaande Sacramentskerk aan de Sportlaan bovenuit. Meer nadrukkelijk aanwezig is echter de motorwagen van de voormalig Leidse stadstram A 327, die onder andere in de films *Kort Amerikaans* en *Terug naar Oegstgeest* van Jan Wolkers is gebruikt. Saillant detail is dat genoemde Jan Wolkers enige tijd heeft gewoond in een tuinhuis aan de Jan Vroegopsingel in Amsterdam, genoemd naar mijn naamgenoot. Deze singel komt voor in het door mij samen met mijn achterneef Jan van Geijn gepubliceerde genealogieboek *Allemaal Vroegop*, Uitgeverij Pirola, 2002.

Jan Vroegop

jvroegop@planet.nl

Informatie over operette-uitvoering

In mijn middelbareschooltijd ben ik omstreeks de jaren 1963 tot 1965 met mijn zus naar een voorstelling van Kálmán's operette *Gräfin Mariza* geweest. Dat was, naar ik zeker meen te weten, ergens aan de Prinsessegracht in Den Haag. Na afloop van het stuk was er een soort bal, waarbij behalve (sommige van) de uitvoerenden ook bezoekers van de uitvoering, onder wie mijn zus en ik, gedanst hebben. Ik heb via de Delpher-site geprobeerd hierover gegevens te vinden in kranten uit die tijd, maar dat is niet gelukt (mogelijk mede doordat er heel vaak ernstige spellingsfouten zijn ontstaan bij het scannen van de kranten). Ik zou er blij mee zijn als iemand weet te zeggen op welke datum en welke locatie dat geweest kan zijn, en details te geven over de uitvoering (ensemble, solisten, e.d.).
Jan Willem van der Jagt
jw@fam-vdjagt.nl

Aanmeldingen Haagse Parel 2024 geopend

De aanmeldingen voor de Haagse Parel 2024 zijn geopend. Haagse bedrijven die het afgelopen jaar een uitzonderlijke bijdrage hebben geleverd aan Den Haag én bedrijven die zich richten op circulaire bedrijfsactiviteiten hebben tot maandag 25 maart de tijd om zich op te geven voor de ondernemersprijs.

Hey Residentie

Ik loop nog graag door de Vlamingstraat waar toch steeds die speelman staat dan linksaf loop ik de passage in drink daar een bakkie dat gaat er toch altijd in ja dit is 's-Gravenhage, maar voor mij nog steeds Den Haag een sprintje naar de tram toe want op de markt daar ben ik ook graag

hey residentie, ik hou van jou...

Den Haag kun je komen proeven Den Haag heeft geen concurrent Haagse Harry zul je er vinden ook heel intelligent ja dit is 's-Gravenhage maar voor mij nog steeds Den Haag een sprintje naar de tram toe want ook aan zee daar ben ik graag hey residentie, ik hou van jou

Ik loop nog graag op het Binnenhof al barst het daar van de grijze stof ik hap een haring aan de Hofvijver daar en die is altijd goed... nee geen gemaar... Ook dit is 's-Gravenhage voor mij blijft het Den Haag ik slof nog wat door de stad heen want hier... hier ben ik graag hey residentie, ik hou van jou!

De Haagse Parel is een onderscheiding voor bedrijven die een bijzondere bijdrage leveren aan de Haagse economie en betrokkenheid en initiatief tonen voor de stad. De prijs wordt jaarlijks uitgereikt door de gemeente Den Haag. Dit jaar zijn er twee categorieën: Uitzonderlijke bijdrage en Impactvolle circulaire onderneming. Wethouder Nur Icar: "De afgelopen tijd heb ik veel Haagse ondernemers mogen spreken. Stuk voor stuk inspirerend en van grote waarde voor onze stad. Met het uitreiken van de Haagse Parel laten we zien hoe trots de gemeente Den Haag op haar ondernemers is." Na het succes

van vorig jaar kunnen ondernemers en bewoners van Den Haag ook dit jaar bedrijven aandragen voor een Haagse Parel. Tot en met 25 maart kun je via de website www.haagseparel.nl jezelf of een bedrijf aanmelden die dit jaar niet tussen de genomineerden mag ontbreken.

Uitreiking Haagse Parel in 2022 aan Poppodium PAARD. Foto: Maarten Ederveen

Nieboerweg, toren Sacramentskerk

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 60.000 exemplaren gratis af te halen op circa 300 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom Marcello & Els
Milja de Zwart

Distributie

Hubbel Den Haag

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Nostalgie bij Jero Papierwarenfabriek

Het Italiaanse familiebedrijf Jero in Den Haag produceert sinds 1913 papierwaren, waaronder schaaltes voor vlees- en zoetwaren en taart-, broodjes- en fruitverpakkingen. Nostalgie voert de boventoon bij 'een van de parels in de Haagse Binckhorst'.

Zodra je het pand van de Jero Papierwarenfabriek aan de Komeetweg op Industrierrein de Binckhorst betreedt, word je overrompeld door het pakkende ritme van oude mechanische schaaltesmachines. De hoge, lichte fabriekshal, het interieur met oude posters, inclusief het kantoorgedeelte, de lijn-, snij- en vouwmachines, alles ademt hier nog de sfeer van de vijftiger jaren. Toegegeven, het is dan ook eerder een museumcomplex dan een papierwarenfabriek. Kortom, een decor waar onder de bezielende leiding van bedrijfsleider Sandro Bruti ook nog heerlijk Italiaans kan worden geluncht en waar af en toe culturele evenementen plaatshebben via zijn stichting Dramtune.

Schrijfmachine

In de fabriekshal staan zo'n tien schaaltesmachines te stampen alsof ze zo uit een industriële Efteling komen. Sommige mensen komen hier binnen en vragen zich af of ze in de maling worden genomen. "Het machinepark is oud, maar functioneert optimaal en levert nog steeds kwaliteit af. Waarom zou je het vervangen als je er mee uit de voeten kunt?", verduidelijkt Sandro. In het aangrenzende directiekantoor tref je geen computers of eigentijdse telefoons aan. Rekeningen, vrachtbrieven en orders worden gewoon getypt op een oude schrijfmachine en de bakelieten telefoons doen hun werk. De aantallen en ordernummers van bestellingen worden dus gewoon telefonisch doorgegeven, vergezeld van een gezellig praatje. "Dat is vooral

De foto's bij dit artikel zijn gemaakt door Luis Ribelles Photography, Luxemburg

snel en o zo makkelijk", vertelt Sandro enthousiast.

Klantenbinding

Jero wordt in de volksmond een parel van de Haagse Binckhorst genoemd en is niet alleen bekend bij de vaste klanten, maar ook bij veel Haagse stadsgenoten. Sandro verklaart: "Aan marketing doen wij niet, dus dat scheelt budget. Aan klantenbinding daarentegen wel. Het is mond-tot-mondreclame en veel opdrachten worden ons gegund. De contacten zijn veelal persoonlijk en dat werkt prima." Terwijl Sandro uitjes aan het fruiten is voor de dagelijkse lunch die uit verse pasta en sla bestaat, zegt hij: "Wij zijn het enige papierwarenbetrijf - in Nederlandse handen - dat deze kartonnen schaaltes nog kan maken. Het waren er ooit zes. Het grappige is dat in het kader van het milieu - nu het gebruik van kunststof steeds meer onder druk komt te staan - er weer een nieuwe vraag is naar onze kartonnen schaaltes voor vleeswaren en dergelijke. Karton is uiteindelijk een mooi product, deels vervaardigd uit aardappelmel en goed recyclebaar." Ooit werkten er bij Jero zo'n dertig mensen. Dat was de tijd dat de kartonnen schaaltes

Medewerkers van Jero v.l.n.r. Sandro (54), Natascha (46), Hendrika (78) en Urbano (82)

vooral werden gebruikt in de vleeswarenindustrie, bij slagrijen en voor de automaten in cafetaria. "We hadden klanten als KADI, de inkoopvereniging voor Defensie en Philips, die kartonnen schaaltes en fruitmanden bij ons bestelden. Orders die vergelijkbaar zijn met onze hele jaaromzet nu."

Betrouwbaar

"De schaaltesmachines heeft mijn grootvader door twee Jero-ingenieurs laten tekenen en die zijn vervolgens door de Leidsche Machinefabriek gebouwd. Het zijn mechanische machines, die precies doen wat ze moeten doen. Je kunt goed horen wanneer een machine niet lekker loopt. Het ritme is er dan uit. Dan is er meestal sprake van een defecte lager of uitgelopen as, allemaal te repareren. Soms breekt een leren aandrijfriem, maar dan hebben we het ook wel gehad. Kortom, zeer betrouwbaar om mee te werken. Bovendien zijn er op dit moment geen betere machines voorhanden. Sneller kan toch niet, want de schaaltes hebben hun opwarmtijd nodig om het karton te kunnen buigen in de gewenste vorm. Er is dus geen enkele noodzaak om de machines te vervangen."

Aantrekkingskracht

De prefab fabriekshal - opgetrokken uit voormalige DDR

prefab elementen - heeft een kenmerkende architectuur en een enorme aantrekkingskracht op vakgenoten en geïnteresseerden, onder wie Joris Wijsmuller van de Haagse Stadspartij, oud-wethouder (2014-2018) en oud-burgemeester (2008-2017) Jozias van Aartsen, voormalig politicus voor de VVD, die hier al meerdere keren met een gezelschap zijn komen lunchen. "Onlangs kregen wij bezoek van Hansjörg Stickel, directeur van het Duitse Hosti International - met honderden medewerkers een der grootste pappteller-fabrieken ter wereld. Hij kwam langs om ons bedrijf te leren kennen en was meteen verkocht. Sindsdien onderhou-

den we een aangenaam contact, waarbij het niet alleen over papier gaat, maar ook over andere zaken, zoals Italiaanse pasta en de culturele evenementen die bij Jero hebben plaatsgehad. Stickel ervaart Jero als een soort industrieel jaren vijftigschilderij. Hij gaf aan dat zij ook ooit zo begonnen waren en voelde zich door dit bezoek verbonden met zijn eigen voorvaders in hun inmiddels naar zijn zeggen uit z'n voegen gegroeide familiebedrijf."

Toekomst

Hoe Sandro de toekomst ziet? "We gaan gewoon vol goede moed door met waar wij mee bezig zijn. Iedereen is gemotiveerd en gaat met plezier en vol trots naar zijn werk. Daarbij zijn wij ons ook zeker bewust van het milieu en let wel: niets weggooien is uiteindelijk ook duurzaam! Verder maken de incidentele lunches, diners, theater-, dans- en muziekenvenementen Jero nog mooier."

Marcel van Duijn
marcel@vanduijn.com

Geschiedenis

Papierwarenfabriek Jero is in 1913 te Amsterdam opgericht door de Pools-Joodse familie Jerozolimsky. Net voor de Tweede Wereldoorlog verkocht deze familie het bedrijf aan een tussenpersoon en is zij naar verluidt naar de Verenigde Staten vertrokken. De opa van Sandro en Natascha Bruti, Jacob van Vianen, kocht het Amsterdamse bedrijf kort na de bevrijding, samen met de joodse compagnon Kurz en zette de papierwarenfabriek in Den Haag voort in de Cilliersstraat.

In 1951 verhuist Jero naar de dan net opgeleverde panden aan de Komeetweg. Eind jaren vijftig is Jacob van Vianen de enige eigenaar, nadat Kurz eruit was uitgestapt. Als hij in 1970 overlijdt, nemen zijn dochter Hendrika en zijn Italiaanse schoonzoon Urbano Bruti de zaak over. Door de opkomst van kunststof en supermarkten verminderde de vraag naar de kartonnen producten en kalfde het bedrijf af naar vijf man. Inmiddels hebben directeur Urbano en zoon Sandro de leiding over het bedrijf. Verder werken er nog Sandro's zus Natascha, zijn moeder Hendrika en Jan Goedhardt (niet op foto's).

AUTO HOUTWIJK
sterk in elk merk

45 KM

De stilste brommobiel E-Aixam
100% elektrisch

Maak een proefrit:
070 - 329 70 51
Showroom & verkoop:
Zichtenburglaan 76-82

 www.autohoutwijk.nl

Leids Universitair Medisch Centrum

LOF-NL: Een onderzoek naar gezond heel oud worden in familie verband

Heeft u een broer of zus? Bent u beiden 75 jaar of ouder én zijn uw vader en/of moeder ouder dan 90 jaar (geworden)? Dan zoeken wij u!

Het academisch ziekenhuis in Leiden (LUMC) zoekt lang levende families in Nederland. Voor onderzoek naar de factoren die bijdragen aan gezond ouder worden.

Heeft u interesse in deelname met uw familie, dan nodigen wij u uit om vrijblijvend contact met ons op te nemen via: LOFNL@lumc.nl of telefonisch op **071-526 8640** op werkdagen van 10.00 – 16.00.

Het onderzoek bestaat uit het éénmalig invullen van vragenlijsten en een bloedafname bij u thuis. Kijk ook voor meer informatie op www.leidenlangleven.nl/LOFNL

HISTORISCH HOOG

RECORD GOUDPRIJS

Verkoop het nu, ik wil uw goud

€60,00
per gram
(basis fijn goud)

Zilverprijs € 625,- per kilo

U ontvangt direct de hoogste contantprijs voor sieraden: armbanden, kettingen, ringen enz., heel of kapot, tandengoud, munten, guldens, rijksdaalders, baren zilver: bestek, servies, diamant en briljant en horloges: Cartier, Rolex, Breitling, Omega enz.

POTMA EDELMETAAL
Papestraat 28, 2513 AW Den Haag

Al meer dan 40 jaar een vertrouwd adres

Tel: 070 363 66 66, Di. t/m za. 11.00 – 17.00 uur
www.potma-edelmetaal.nl

De hoogste prijs sinds jaren!

Seniorenhelp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!

Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning

Schilder-en kluswerk
Stofferen en behangen

Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhelp Nederland

www.seniorenhelp.com

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

- Voor het maken van nieuwe kunstgebiten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

www.novodent.nl

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld.

Historisch Wenen 8-daagse busreis	reiscode: efwen06	vanaf p.p. 689
Dresden, Leipzig en Weimar 8-daagse busreis	reiscode: ebhoh01	vanaf p.p. 849
Andalusië en Gibraltar 8-daagse vlieg-busronde reis	reiscode: eves413	vanaf p.p. 879
Toscane te kust en te keur 10-daagse busreis	reiscode: ebmdp01	vanaf p.p. 899
Crikvenica aan de Bloemenriviera 10-daagse busreis	reiscode: ebckv04	vanaf p.p. 999
Somerset and the Cotswolds 9-daagse busronde reis	reiscode: eegb312	vanaf p.p. 1049

Alle vanafprijzen zijn inclusief reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Leve de man van de SRV!

Vanuit het zolderraam van mijn huidige woning in Zoetermeer zag ik wekelijks de voormalige SRV-wagen van Jan Vermeulen oversteken naar de vijftig plus woningen aan het Fregat. Op vrijdag 12 januari reed eigenaar Jan Vermeulen zijn laatste ronde en kwam er een einde aan de 47 jaar rijdende winkelwagen in Zoetermeer. Reden voor mij om een stukje te schrijven over deze huis-aan-huis service die ook in Den Haag veelvuldig voorkwam. Ik schreef al eens een stuk in De Haagse Tijden, toen nog de Oud-Hagenaar over de bezorgdiensten aan huis, zoals de melkventers van De Sierkan, Menken en Van Grieken, bakkers als Steenbeek en Hus, kolenboeren als Wubben, eierboeren als Waaijer en rijdende winkels van voornamelijk de SRV.

De laatste ronde voor de SRV-dienst van Jan Vermeulen op 12 januari 2024

Jan Vermeulen startte een kleine vijftig jaar geleden op 21-jarige leeftijd zijn rijdende winkel, in navolging van zijn vader die groenteboer was. Hij deed dat voor de SRV. Laten we daar starten. De SRV staat voor Samen Rationeel Verkopen, in de volksmond vaak SeRVice aan huis. Dit bedrijf ontstond in 1966 uit een samenwerking van groothandels die zuivel leverden aan melkhandels. SRV groeide uit tot een bedrijf met rond de 4000 rijdende winkelwagens in Nederland, veelal van de merken Spijksmaal en Iveco.

Op dit moment rijden er in heel Nederland nog ongeveer 200 SRV wagens rond, hoewel het merk al lang niet meer bestaat. Dat werd al in 1995 opgeheven. De naam bleef echter op de meeste winkelwagens gewoon staan. Ook bleef het publiek de merknaam SRV gebruiken, zoals met veel merken in het verleden gebeurde, waarbij ook de huismerken van de supers de namen van de A-merken werden genoemd zoals Maggi, Glorix en Drefit.

In de jaren zeventig had het Cocktail Trio, bekend van onder andere het Kangoeroe-eiland en de Sleutel van de Juke-Box een succesvolle radiocommercial met de tekst 'leve de man van

de SRV van je hiep hiep hiep hoeree'. De winkelwagens waren vooral een uitkomst voor de oudere bewoners van Den Haag en flatwoningen. Ook gaf het een stukje gezelligheid in de oudere woonwijken waar de SRV-wagen ook een ontmoetingsplek was voor de gezamenlijke buurtjes. Voor oudere klanten was de SRV-man nooit te beroerd de zware boodschappentas even naar de

"Ook gaf het een stukje gezelligheid in de oudere woonwijken waar de SRV-wagen ook een ontmoetingsplek was."

woning te tillen, terwijl hij van sommige bewoners zelfs de huissleutel had om de bestellingen in de gang te zetten bij afwezigheid. Later kreeg men zelfs van een paar mensen de bankpas om zelf te boodschappen af te rekenen.

In 1986 speelde de SRV-wagen een rol in de speelfilm van Flodder. In de chique wijk Zonnendaal bezoekt ma Flodder, een prachttrol van Nelly Frijda, de luxe SRV-wagen van melk-

venter Van Putten als ze woorden krijgt met een van de buurvrouwen die haar beschuldigt van voordringen. Van Putten springt tussen de kijvende vrouwen en krijgt een duw van

ma Flodder. Hierbij belandt hij op de bestuurdersplaats en de wagen begint de heuvel af te rollen. Via de snelweg belandt de SRV wagen in een woonwagenkamp waarna ma Flodder een rookworst in haar tas stopt en de wagen verlaat.

Omgebouwde touringcar als SRV-wagen op sloperij Pamatex Den Haag, 1980

In de jaren tachtig kreeg de rijdende winkelketen steeds meer concurrentie van de in opkomst zijnde supermarkten als Profimarkt, de Konmar, C1000 en Albert Heijn. Langzamerhand werden de winkelwagens gebruikt voor vergeten boodschappjes als een pak melk of suiker. Daardoor werd het voor de zelfstandige ondernemers

steeds moeilijker het hoofd boven water te houden.

Vaak eindigde een inzet door pensionering gecombineerd met een gebrek aan opvolging. Ook de zonen van Jan Vermeulen, Patrick en Niels die ik bij het maken van de foto even kort sprak, hebben een goede baan en vinden de lange werktijden onacceptabel. De laatste dag rijden ze echter met vader mee, die overal cadeautjes, complimenten en een laatste praatje van zijn klanten krijgt.

Veel SRV-wagens belandden na gebruik op de sloop. Naast de welbekende Spijksmaal-voertuigen werden ook autobussen omgebouwd als winkelwagen. Ik vond er in 1980 nog een op

de sloop. Maar vaak kregen de oude SRV-wagens een tweede leven als snackbar, foodtruck of camper. Zo vond ik lang geleden een camper terug in Maasland die duidelijk een SRV-verleden had.

Met het verdwijnen van wederom een SRV-wagen uit het straatbeeld begint het venten op straat steeds meer nostalgie te worden. Waar de wagens vroeger onderaan de flats stonden, zonder dat er ook maar iets uit gestolen werd, zijn de overgebleven voertuigen meestal voorzien van een afsluitbaar hekwerk om diefstal van levensmiddelen te voorkomen. Maar ook van de loodsen waar de winkelwagens gestald staan, wordt de deur opengebroken en de wagens leeggehaald. En dat moet allemaal met dubbeltjes worden terugverdiend. Hopelijk krijgt de wagen van Vermeulen, die inmiddels uit de keuring is en groot onderhoud vergt, nog een nieuw leven. Wellicht als tiny house.

In een volgend artikel wil ik eens wat verder ingaan over het gevoel van nostalgie waar steeds meer mensen graag over willen praten...

Ruurd Berendes
r.berendes@ziggo.nl

Iconisch museum sluit de

Iedere Hagenaar of Hagenees kent het adres: Zeestraat 82. Het PTT-museum. Met school ging je er verplicht heen. Of anders wel met je ouders. Tot wel 60.000 mensen kwamen er jaarlijks over de vloer. Het begon allemaal in september 1924. In Pulchri Studio Lange Voorhout vond een internationale postzegeltentoonstelling plaats. Daar toonde Pieter Waller ook een deel van zijn verzameling. De tentoonstelling was een succes en Pieter besloot zijn bezit te schenken aan de Staat der Nederlanden. Onder één voorwaarde: er moest een museum voor komen. En zo geschiedde. Bij wet werd in mei 1929 het 'Nederlandsch postmuseum' gesticht.

Het museum betrof niet meer dan twee vertrekken op een bovenverdieping van het PTT-hoofdkantoor, Kortenaerkade 11. Pas vanaf 12 november 1930 kon het publiek het museum bezoeken: elke woensdag en donderdag tussen 10.00 en 16.00 uur. En dat voor 10 cent. De collectie bestond uit Wallers postzegels, aangevuld met zaken als een scheepsmodel, modelvliegtuig, hondenkar, hittenwagen, bordjes 'postbode thuis', Siemens telefoon, brandstempels en een foto van koningin Juliana en prins Bernhard bij een radiotoestel van Philips. Het bestand breidde zich geleidelijk uit. Poststempels, posthoorns, emblemen, uithangborden, een brievenbus, een wijzertelegraaf, een instructie aan postiljons, een affiche van de postwagendienst Amsterdam-Antwerpen, een koffer vol onbestelbare brieven, een oude postkast uit Borne die daar dienstdeed als kippenhok.

In 1938 werd nieuwe opslagruimte aan de Maziestraat gevonden; in 1941 een winkel aan

Delen van de panelen in de hal van het postmuseum, geschilderd in 1952 door Peter Alma. Nu Rijksmonument

de Hogewal. Er werd wel nagedacht over de bouw van een nieuw en groter museum maar daar kwam het nooit van, mede vanwege oorlogssperikelen. Nu zat op Zeestraat 82 al sinds 1930 de telefoon incassodienst van PTT. In 1946 werd besloten daar het Nederlandse postmuseum onder te brengen. In het pand dat bekend stond als de 'Groote Koninklijke Bazar', een naam die enige uitleg behoeft. Hier was ooit de uitspanning Duin en Veldzicht gevestigd. Eind 1841 kocht

koning Willem II het geheel. De vorst kende de ondernemer Dirk Boer. Die had een 'Japansch Magazijn' op het Plein en een 'Kabinet van zeldzaamheden' in de Keizerstraat Scheveningen. Ook stond hij met zijn spullen op de Haagse kermis alwaar de koning hem volgens de overlevering leerde kennen. In 1843 mocht Boer zijn zaken gaan doen aan Zeestraat 82. Op 7 juni opende daar de 'Groote Koninklijke Bazar': een warenhuis, ontmoetingsplek en museum ineen. De Bazar hield het tot december 1927 vol. Toen sloot men de deuren.

Op Zeestraat 82 zat al sinds 1930 de telefoon incassodienst van PTT. In 1946 werd besloten daar het Nederlandse postmuseum in onder te brengen

Idzerda radio. Beeld & Geluid

Terug naar het postmuseum. Dat had nu de beschikking over een pand met zo'n 5000 vierkante meter vloeroppervlak. Er kwamen een postkantoortje in, een sorteermachine voor brieven (overigens een Nederlandse uitvinding), telefooncellen, telefoons in alle vormen en maten, telexapparatuur. Van verwerven en beheren ging men over naar presentaties aan de bezoekers. Die moesten zaken zelf kunnen gaan ontdekken en bedienen, zoals een telefoon, de telex en de buizenpost.

Het noopte tot een vrijwel volledige verbouwing van het pand in de jaren 1981-1985. Eind

1985 opende prins Bernhard de vernieuwde vestiging. De zelfstandiging van de PTT van staatsbedrijf naar commerciële onderneming - per 1 januari 1989 - heeft ook gevolgen voor het museum. Dat komt op eigen benen te staan. De nieuwe naam wordt het Nederlandse PTT museum. Men krijgt 75 miljoen gulden als bruidsschat mee, maar het gebouw krijgt men niet van PTT. De rente van de 75 miljoen moeten genoeg zijn om de exploitatie te dekken. Desnoods kan er van het bedrag zelf gebruik gemaakt worden. Ondertussen gaat het museum mee in de ontwikkelingen op het terrein van postverwerking en -bezorging, alsmede de telecommunicatie. Werkende modellen en audiovisuele presentaties voeren de boventoon.

Uit het museum op de Kortenaerkade in 1930. Foto: PTT-museum

Interieur Zeestraat rond 1952. Foto: PTT museum

In 1992 breidt het museum uit met de 'theosofentempel'; een gebouw verscholen tussen Zeestraat en De Ruijterstraat, in 1914 gebouwd, ontworpen door K. de Bazel. Een rituele ruimte gebouwd voor de theosofische vereniging waar ook de vrijmetselaars en rozenkruisers gebruik van maakten. De directie heeft het dan over "een eigentijds, professioneel museum" met bibliotheek, "een gigantische

deuren

Bij oprichting betrof het PTT-museum niet meer dan twee vertrekken op een bovenverdieping van het PTT-hoofdkantoor, op de Kortenaerkade nr 11

telecommunicatie collectie met werkende elektromechanische telefooncentrales” en een collecties postzegels, brieven en andere postwaardestukken die “tot de wereldtop” behoren.

Dat mag zo zijn, feit is dat het aantal bezoekers jaarlijks afneemt. In 1999 wordt het PTT-museum omgedoopt in ‘Museum voor communicatie’. Men gaat ‘interactief’. Het helpt niet echt. Op 1 maart 2016 sluit men de deuren voor een ‘herstart’ onder de naam COMM. Het museum wordt onder leiding van een nieuwe directeur (een ondernemer uit Zoetermeer) grotendeels omgebouwd tot een salencentrum voor bijeenkomsten en presentaties. In november 2017 is de heropening. Geld voor de verbouwing was er echter niet, dus werd het pand verkocht aan de Stichting administratiekantoor Seastreet, gevestigd in Voorschoten en bestuurd door iemand met een Aziatische naam. COMM huurt. Daarnaast

komen er appartementen in het gebouw. De kostbare postzegelverzameling wordt afgestoten naar het Nationaal Archief.

Na publicaties over ontbrekende vergunningen, een hoog salaris en opdrachten aan bv’s waar hij zelf bij betrokken was, stapt de directeur begin 2019 op. Het museum zit aan de grond. In juli 2019 gaat het (weer) dicht. Dan springt het Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid uit Hilversum erin. Eind 2020, na weer een verbouwing, is de bezoeker weer welkom. Men richt zich op ‘leven in de media’. Het is uitstel van executie. Het aantal bezoekers blijft dalen. Nu nog iets meer dan 9000 per jaar. Op 1 juli 2024 is het afgelopen. Vestigingsdirecteur Sarah-Jane Earle: “Het idee te sluiten is gerijpt. Het was altijd een mogelijkheid. We hebben jaren ingeteerd op de 75 miljoen en de lage renteopbrengsten hielpen ook niet. Het was al een aflopende zaak. Toen ik hier in 2014 kwam, hadden we vernieuwingsplannen. Tijdelijke tentoonstellingen, ons richten op bredere communicatie. Moderner, interessanter. Daar is COMM uit gekomen. Maar het is nooit echt gelukt.”

“Toen was de vraag: gaan we stoppen of het nog een nieuw leven geven en een eenmalige vernieuwing proberen? Op dat moment stapte Beeld & Geluid erin. We wilden het financieel tekort in drie jaar tot een acceptabel niveau terugbrengen. Toen had het museum te kampen met corona – we waren net zeven weken open en moesten

dicht – de stijgende energiekosten, tegenvallende bezoekersaantallen en problemen rond de commerciële verhuur. Het was niet verantwoord door te gaan. We hebben een jaar gewerkt aan opties om het nog succesvoller te maken. Maar er is geen beter alternatief.”

Sarah-Jane Earle erkent dat het museum tot 2014 ‘stoffig’ en ‘oud’ overkwam. Voor kinderen waren de bovenste twee verdiepingen een ‘paradijs’; volwassenen waren binnen een half uur uitgekeken. “Het concept was niet goed.” Onder COMM is de PTT losgelaten en verbrede men het ‘werkkerrein’.

Postzegelautomaten. Foto: Postkantoren b.v.

“We werden actiever, robotica kwam erbij. Internet.” Het nieuwe concept en de commerciële werkwijze waren volgens de directrice ‘hard nodig’ om eigen inkomsten te genereren. Dat het misging, is volgens haar niet te wijten aan ‘financiële malversaties’ maar wel aan ‘onhandige keuzes’ bij de governance, commerciële tegenslagen en hard stijgende kosten. Beeld & Geluid stapte er overigens in vanwege een verbouwing van de vestiging in Hilversum en de mogelijkheid het thema ‘pers en journalistiek’ te koppelen aan Den Haag als politiek middelpunt.

De reacties op het besluit de deuren te sluiten zijn sympathiek. Maar mensen zijn wel in shock. Verdrietig. Ze vinden het jammer. Hebben goede herinneringen aan het museum. Beeld &

Geluid wil wel in Den Haag actief blijven. Men zoekt partners voor het organiseren van lezingen, debatten en educatieve workshops.

De circa 80.000 objecten die in depots liggen zullen verhuizen naar een nieuwe opslag in de buurt van Hilversum. Van een veiling of zoiets is geen sprake. “Het doel is dat ze ooit weer tevoorschijn komen in een nieuw gebouw met publieke functie.” Ook gaat Beeld & Geluid door met de uitleen van spullen. “Ons postkantoorje staat al in het Openluchtmuseum en een postauto en – motor in het Aviodrome.”

En nu afbouwen? “Niets afbouwen. Ik hoop op een topjaar. Nu loopt onze laatste tijdelijke tentoonstelling *My first smart phone* en in mei houden we de zogeheten canondagen; dan tonen we objecten die centraal staan in de canon van Nederland. In de laatste periode plannen we extra activiteiten. Dan kan iedereen nog één keer een rondje door het pand lopen. We gaan er nog een feestje van maken.”

Carel Goseling
carelgoseling@hotmail.com

Een plotseling bevel uit Den Haag

“Christine, ik sla de bijbel op een willekeurige open plaats en vind dit: ‘de Heere is mijn hoog vertrek’. Ik zit middenin een volle goederenwagon op m’n rugzak. Vader, moeder en Mischa zitten enige wagens verder. Het vertrek kwam toch nog vrij onverwachts. Plotseling bevel voor ons, speciaal uit Den Haag. We hebben zingende dit kamp verlaten.” Dit was het laatste levensteken van Etty Hillesum. Een jonge joodse vrouw, op weg van Kamp Westerbork naar Auschwitz op 7 september 1943. Ze schreef deze tekst op een briefkaart aan haar vriendin Christine en schoof die tussen de planken van de wagon naar buiten bij een stop in Glimmen vlak bij Groningen. Een passant moet de kaart op de bus hebben gedaan. Waarschijnlijk was Etty vier maanden later dood, misschien al eerder. Vermoord door de nazi’s in een gaskamer.

Opmerkelijk

Net als Anne Frank werd Etty Hillesum na de oorlog wereldberoemd dankzij haar dagboeken. Misschien iets minder dan Anne Frank, maar miljoenen lezers over de hele wereld kennen haar verhaal. Na de Duitse inval in Nederland begon Etty aan haar dagboeken. In grootse literaire stijl schreef ze over haar liefdes, haar familie, de bezetting en de gebeurtenissen in Amsterdam. Tot aan haar deportatie naar Westerbork en uiteindelijk Auschwitz. Er was veel opmerkelijks aan Etty Hillesum, maar het meest opmerkelijke is dat ze niet onderdook. Ze had een uitgebreid netwerk van vrienden en vriendinnen, ook niet-joden, en had gemakkelijk een schuilplaats kunnen vinden. Haar joodse vriendinnen die wél onderdoken, overleefden meestal de oorlog. Etty koos ervoor om ‘haar familie en haar volk’ niet in de steek te laten. Tot aan de ondergang. De schrijfster Judith Koelemeijer heeft die keuze beschreven in haar prachtige biografie *Etty Hillesum, het verhaal van haar leven* (Balans, 2022).

SD Den Haag

Toen Etty en haar familie naar Westerbork werden gestuurd, wisten ze niet precies wat hen te wachten stond. Westerbork was een kamp op weg naar Auschwitz, maar wat gebeurde daar? Gevangenis? Werkkamp? De meeste mensen die op transport gingen, hoopten op dat laatste. In Westerbork zwaaide SS-Obersturmführer Gemmeker de scepter. Gemmeker bepaalde wie naar Auschwitz werd doorgestuurd. Maar dat deed hij niet in zijn eentje. Hij overlegde voortdurend met SD-Sturmabführer Zöpf. Die bepaalde vooral hoeveel joden op transport moesten. En daar komt Den Haag om de hoek kijken. Want Zöpf werkte voor de Sicherheitsdienst (SD) in Den Haag. De SD had in Den Haag twee vestigingen. Eén in Villa Windekind in het Westbroekpark. Daar werden bijvoorbeeld gevangen verzetsstrijders uit het Oranjehotel verhoord. En één in het HTO (Haags Tehuis voor Ongehuwden) aan de

Portretfoto van Etty Hillesum, circa 1940. Foto: Wikimedia commons

Rijswijkseweg. Mogelijk is vandaar de opdracht uitgegaan voor de transportlijst van 7 september 1943, die Etty en haar familie fataal zou worden.

Een zijsprong

In mijn jongensjaren, van 1950 tot 1960, woonde ik in de Stuwstraat in Molenwijk. Het HTO aan de Rijswijkseweg 340 was om de hoek. We liepen daar vaak langs. Ik herinner me dat mijn vader dan soms grappend zei: “Daar wonen vrijgezellen, mannen die geen vrouw kunnen krijgen.” Er werd wat lacherig over gedaan. Tijdens de oorlog werd daar weinig gelachen. Het

HTO gebouw nu. Foto: Ester Westerveld, Flickr

HTO was gevorderd door de Duitse Sicherheitsdienst. Daar werden de deportaties georganiseerd. Ongeveer 13.000 Haagse joden werden op transport gesteld. Daarvan zouden er 12.000 niet terugkeren... Nu zijn er 73 studenten gehuisvest.

Nog minder gelachen in de oorlog werd er in Villa Windekind. Deze villa was het hoofdkwartier van de SD in Den Haag. Gearresteerde onderduikers, joden en verzetsstrijders werden hier verhoord. Hierbij gebruikte de SD ook geweld. In de kelders van Villa Windekind waren folterkamers gevestigd. Daar werden verdachten zwaar mishandeld. Om bekentenissen af te dwingen werden de ver-

Portret van Etty Hillesum (glaspositief), circa 1939. Foto: Wikimedia commons

dachten onder meer langdurig in een badkuip onder water gehouden. De SS'er Franz Fischer was een van de beulen. Dit gebouw aan de Nieuwe Parklaan 76 met een opvallend overhellend zadeldak is nu een Rijksmonument.

Theater Dakota

Op 4 mei 2024 om 21.00 uur (dus op gepaste afstand van de dodenherdenking) speelt Dinette Kooiman uit België in Theater Dakota haar voorstelling *Hoe mooi ze was*. Geheel gebaseerd op teksten uit de dagboeken van Etty Hillesum. Er zijn intermezzi met muziek van Theodorakis door het ensemble van Mattie de Rijck. Het is een uniek en eenmalig optreden. Voor meer informatie: theaterdakota.nl

Rob Lubbersen
roblubbersen@ziggo.nl

Wilhelm Zoepf, ook bekend als Wilhelm Zöpf (1908-1980), was een Duits jurist die bij de afdeling IV B 4 van de Sicherheitspolizei und SD in Den Haag direct verantwoordelijk was voor de deportatie van ruim 55.000 Joden. Foto: Wikimedia commons

Nieuwe Parklaan 76, villa Windekind. Foto: Dienst voor de Stadsontwikkeling, Haags Gemeentearchief

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Reliant Scimitar GTE

Als auto-gek bezocht ik in mijn jongensjaren altijd de AutoRai in Amsterdam en daar was een vast ontmoetingsmoment met de directie van het oer-Britse automerk Reliant. Een redelijk onbekend merk in Nederland, maar ik kende het van mijn jaarlijkse familiebezoeken in Engeland. Het meest populaire model daar was de Reliant Rebel die mede in ons land bekend werd door de BBC-comedyserie *Only Fools and Horses*, wat in de combi-uitvoering de bedrijfsauto van de louche Trotter broers Delboy en Rodney was.

Een paar edities geleden heb ik aandacht besteed aan dat model. Zoals ik toen ook schreef, produceerde Reliant niet alleen maar dit soort driewieler economycars, maar ook de beeldschone Scimitar GTE, een fraaie zes cilinder Coupé die in 1968 voor 22.000 gulden in de prijslijst stond in Nederland. Kijk even naar de foto! Zo waanzinnig Brits. Een gedistingeerde combinatie van Coupé

en Shootingbrake met royale ruimte voor vier volwassenen en hun bagage. Een strakke neus met een strak gebogen zijkant met een elegant gevormde oplopende zijruit, resulterend in een eveneens strak aflopende achterkant met een groot, vierkante ruit als bagageklep. Heel typerend! Onder de motorkap lag een drie liter V6 benzinemotor van 2994 cc met 144 pk. Een geheel gesynchro-

niseerde vier versnellingsbak die gecombineerd kon worden met een overdrive als optie. Het bijzondere was dat deze Scimitar een glassfibre carrosserie had en dus niet kon roesten. De Scimitar was verkrijgbaar in zes kleuren. Satin Silver, Mexican Red, Everest White, Caribbean Green, Manhattan Blue en Golden Sands. Nadeel van zo'n grote achterruit was dat iedereen kon zien wat er in de bagageruimte lag. Extra nadeel was dat de achterruit standaard geen verwarming had en snel besloeg. Gelukkig was een achterruitverwarming als extra optie te

bestellen. Het interieur was een genot om naar te kijken en vooral om in te zitten. Fraai leren verstelbare kuipstoelen voorin en twee neerklapbare achterin met bijbehorende armsteunen. Dikleren tweespaaks stuur met daarachter een strak dashboard met twee klokken als snelheidsmeter en toerenteller, met daar tussenin twee kleinere klokjes. In het midden van het dashboard nog een aantal klokjes en ruimte voor de optionele autoradio met daaronder een breed middenconsole met draaiknoppen en tuimelschakelaars

voor de verschillende functies. Heerlijk Brits voor die tijd. Rijden met deze Scimitar GTE was een combinatie van sportiviteit en elegantie, althans zo werd je geacht er mee te rijden, want het was echt een auto voor de 'Happy Few'. Hoewel hij in Nederland sinds 1967 te koop was, heb ik er nooit één gezien in het Haagse. Tja, typisch zo'n exclusief Brits product. Ook dit merk ging begin jaren tachtig ter ziele, maar gelukkig hebben we de foto nog.

John Vroom
johnvroom@planet.nl

HAAGSE KWESTIES

Idee voor een Haagse kwestie? Mail naar Milja de Zwart: milja@xs4all.nl

Geen draad nieuws in Haagse tijdcapsule

Den Haag haalde het landelijke nieuws 29 januari 2024! En nu eens niet om demonstraties op de Utrechtsebaan of rellen op de Fruitweg. Om iets positiefs: 99 jaar geleden bedacht het toenmalige stadsbestuur dat het aardig was een tijdcapsule te verbergen in de sokkel onder het ruitersstandbeeld aan de Hofvijver.

Nota bene: dat gebeurde 75 jaar na het overlijden van de stoere ruiters: koning Willem II (Den Haag, 1792 – Tilburg, 1849) en 85 jaar na dat van het nog stoerdere paard: Wexy, die wel 38 jaar en 7 maanden oud werd (1801 – 1839). Dat komt doordat het beeld pas in 1924 verwezenlijkt werd. Overigens als replica van het origineel, dat al sinds 1884 in Willems groothertogdom Luxemburg staat. En ter vervanging van een standbeeld van de koning zonder paard, dat aan Tilburg was verkocht.

Blijkbaar was het in die tijd niet ongewoon om af en toe van standbeeld te wisselen. Maar waar ik naartoe wil is dat het ook niet ongebruikelijk was om tijdcapsules in te graven. Een

kist of fles, waarin voorwerpen zitten die wat vertellen over het nu, bestemd voor toekomstige vindsters. Een prikkelend idee. Jammer genoeg valt het in de praktijk vaak tegen.

Uit het loden kistje dat onder Willems ruitersstandbeeld lag, kwamen paperassen. Een lijst met de namen van twintig leden van het comité dat geijverd had voor de totstandkoming van het standbeeld. Een lofdicht op Willems leven. Boeken over de veldslag tegen Napoleon bij Waterloo in 1815, waarin Willem II en Wexy dappere daden verrichtten maar ook gewond raakten. Een getypt en daarna in kriebelig schrift verbeterd briefje van de chef van het kabinet van de burgemeester,

dat de overdracht begeleidde van de 'voorwerpen, welke bestemd zijn om in de loden kist in het voetstuk van het ruitersstandbeeld te worden opgeborgen'.

Archeologen van de toekomst
Kortom: er zat geen draad nieuws in de tijdcapsule. Als ik erover doordenk, is dat misschien niet zo gek. Ik ben in ieder geval niet zuinig op wat ik vandaag gewoon vind. Later kan je je dan wel voor je kop slaan. Waarom heb ik dat roze theeservies van lady Penelope uit de televisieserie over de Thunderbirds ooit weggedaan? Ik had het in de jaren zestig gewonnen bij een tekenwedstrijd van Albert Heijn. Waarom heb ik nooit een Bazooka bewaard? Waarmee je zo'n mooie roze bel kon blazen en die je tijdens schooltijd onder je bankje plakte? Of recenter nog, waar heb ik het mondkapje met het logo van de Algemene Rekenkamer erop gelaten? Van zulke dingen zouden archeologen van de toekomst toch wild enthousiast worden?

Ik moet denken aan de tijdcapsules die de mensheid - nou ja, in de persoon van de Amerikaanse president Jimmy Carter - in de jaren zeventig de ruimte in slingerde. Geadresseerd aan buitenaardse levensvormen. Eerst een plaquette, met daarop een naakte man en vrouw. Vervolgens een gouden grammofoonplaat met 115 beelden en 90 minuten geluid. Variërend van Beethoven tot Chuck Berry en van Azerbeidzjaanse doedelzakken tot Javaanse gamelanmuziek.

Op naar 2028
De ontknopng zal even op zich laten wachten. Naar

verwachting bereikt de gouden plaat over een jaar of 40.000 het sterrenbeeld Giraffe. Veel eerder, ergens rond 2028, is het vervolg op de wederwaardigheden van het ruitersstandbeeld van Willem II gepland. Het idee is dat het dan weer terugkomt op zijn plek aan de Hofvijver, met in de sokkel opnieuw een tijdcapsule. Daarom wil ik de hoogmogende Hagenaar van die tijd alvast een suggestie doen. Stop er iets spannends in. Misschien moeten we alvast een lijstje maken en dat in een tijdcapsule verstoppn?

Milja de Zwart

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

GRATIS TAXATIEDAGEN

Elke woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur

Elke WOENSDAG: munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? Moeten we die oude bankbiljetten inleveren?

Elke DONDERDAG: goud, zilver, sieraden, kunst, antiek, militaria en Pokémonkaarten
In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? Hebben die oude onderscheidingen en militaire spullen nog waarde? Zijn Pokémonkaarten interessant?

U bent niet de enige met vragen over stukken die bij u thuis liggen. Om hier een antwoord op te krijgen organiseert **Heritage Auctions Europe** deze open inloopdagen van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoek ons op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie met een kopje koffie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: **030-6063944** en www.ha-europe.com. Bel ons ook even als u meerdere zaken (bv. munten en sieraden) op 1 dag wil combineren. Tot ziens in IJsselstein!

Juwelen uit de Barok

Het **barokensemble ConcertoValiante** zal werken uitvoeren van o.a. Falconieri, Albinoni, L. Isabella, Telemann en het vioolconcerto op. 4 La Stravaganza van Vivaldi onder leiding van **violiste Tuuli Korte**.

De vioolconcerti op. 4 La Stravaganza van Vivaldi is een bescheiden collectie: het bevat 12 concerto's voor viool en ensemble.

Van **Isabella Leonarda** wordt de vioolsonate op.16 nr. 12 uitgevoerd. Er zijn weinig vrouwelijke componisten uit de barokperiode. Ook werken van Falconieri, Telemann en sonate van D. Scarlatti voor solo klavecimbel.

Parels van lang geleden die door jongeren worden uitgevoerd geeft hoop voor de toekomst omdat deze muziek nog steeds emoties teweegbrengt zoals het vroeger is bedoeld.

Kaarten voor Juwelen uit de Barok:

Op de dag zelf € 22,50 Senioren € 16,50
Voorverkoop € 18,50 Studenten € 8,00

Wanneer & waar:

za 6 april, aanvang 20:00 uur, Familiekirk, Kamperfoelstraat 279, Den Haag
zo 7 april, aanvang 16:00 uur, Cultuurhuis De Paulus, Warmonderweg 2, Oegstgeest
Kaarten zijn te bestellen via concertovaliante@ziggo.nl of tel. nr. 06-23867050
Meer info www.concertovaliante.com

Hersenschimmen in Branoul

Vanaf 6 maart kunt u genieten van het laatste deel van het Bernlef-tweeluik in Branoul. Na de jazzverhalen in *Hoe van de trap te vallen* zet Manon Barthels in het nieuwe jaar haar tanden in de iconische roman *Hersenschimmen*. Meer dan een boek over dementie is *Hersenschimmen* een verhaal over het trage verval van een bewustzijn. De hoofdpersoon van deze roman, Maarten Klein, is een klassiek personage geworden in de Nederlandse literatuur: als gepensioneerd secretaris van een maritieme organisatie, verhuisd naar Noord-Amerika, lijkt hij van een rustige oude dag te gaan genieten, tot er storingen in zijn brein optreden. Bij volle bewustzijn raakt Maarten afwezig; hij heeft het gevoel te verdwalen, kan heden en verleden niet meer onderscheiden, verliest zijn greep op de taal, wil plotseling weer naar zijn werk en ziet zijn vrouw voor zijn moeder aan. De kenmerkende taal van Bernlef verglijdt mee met de hoofdpersoon. De teksten hakkelen, stotteren en verwarren.

Wanneer & waar: vanaf woe 6 mrt, Theater Branoul, Maliestraat 12
Meer info via branoul.nl

Lenteconcert in St Albaankerk

Cellist Martin Grudaj en pianiste Elena Malinova vormen samen duo Albarus: Albanië en Rusland. Martin studeerde af aan de Hogeschool voor de Kunsten in Tirana. In 1995 pakte hij in Groningen zijn cellostudie op en in 1999 studeerde hij af aan het Prins Claus Conservatorium als docerend musicus. Met cum laude voltooide hij het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Momenteel is Martin werkzaam als cello-docent bij de Muziekschool Amersfoort. Elena Malinova was in 1993 een van de winnaars van het Internationaal Piano-concours in Italië. In 1995 vervolgt Elena haar studie in Groningen en daarna aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag. Zij is werkzaam bij beide conservatoria als piano-coach en is vaste pianiste van het Noord-Nederlands Orkest.

Wanneer & waar: zo 24 mrt, 16.00u, St Albaankerk Rietzangerlaan 2
Aanmelden en meer info via annette@uelenspieghel.nl

Mijn herinnering aan Frans de Leef

Wie kent hem niet? Het was medio jaren tachtig dat ik Frans leerde kennen. Dit naar aanleiding van een oproep in een plaatselijk krantje voor een bijeenkomst in een omgebouwde winkel voor een gemeentelijke instantie die VvE's en andere wijkgenoten ondersteunen. En daar ontmoette ik Frans. Een vrolijke Frans.

Al pratende die avond werd de wens kenbaar gemaakt om de gasfabriek te doen sluiten, mede onder leiding van Arie Schaag van de BOM (Buurt Ontwikkeling Maatschappij). Ook kregen wij support vanuit B & W van de wethouder Peter Noordanus. Er volgden enkele bijeenkomsten, hetzij in het kantoor aan de Beeklaan

of in een kantoor aan de Newtonstraat, hoek Franklinstraat. Zo zag en sprak ik Frans ook met regelmaat. Niet zo verwonderlijk, want Frans woonde aan de Fahrenheitstraat, tegenover de Frederik Ruyschstraat. Ik woonde in de Newtonstraat tegenover Jonker Frans.

Er werden meerdere bijeenkomsten door de wijkwinkel geïntegreerd, zoals in een dienstencentrum aan het Regentesseplein. Of in de toen nog niet verbouwde recreatiezaal van Jonker Frans. In beide keren mocht ik de aanwezigen toespreken. Zulks op advies van Frans, die mij support gaf. In Jonker Frans zat zo'n 130 man. Geef dan maar eens een goede speech. Ik mocht het woord voeren met de bedoeling dat er in plaats van de gasfabriek een wijkpark zou komen. Wethouder Peter Noordames was hier gevoelig voor. Ook Bas Verkerk deed verwoede pogingen richting B & W een wijkpark te doen aanleggen. Tweemaal heb ik de volledige B & W toegesproken in het toenmalige stadhuis aan de Groenmarkt. Dat alles met support van Frans de Leef, Arie Schagen en vanuit de gemeentelijke wijkwinkel. Dat wijkpark is er overigens gekomen!

Kunstenars Frans de Leef en Jan de Leef tonen de zeefdruk die zij gemaakt hebben van het nieuwe stadhuis-bibliotheekcomplex. Foto uit 1995, Peter van Oosterhout, Facilitaire Dienst Multimedia, Haags Gemeentearchief

Waar Frans was, was het dikke pret. Zeker met een biertje in de hand. Zoals in Korzo in de Prinsestraat, in samenzijn met Sharon Dijkstra (nu burgemeester van Utrecht). Menige anekdote heb ik van Frans aangehoord. Zoals dat hij met z'n broer Jan naar mensen zaten te gluren, in het restaurant van de Bijenkorf. Of ten tijde van een cultuur symposium in het IJspaleis. Wie verzorgde de muziek? Of beter gezegd wie zong er? Onder begeleiding van een keyboard was dat Frans de Leef. Frans zag en sprak ik genoeg. Zijn broer Jan minder, aangezien hij in Kortenbos woonde. Frans vertelde een keer dat hij en zijn broer loodgieters waren geweest. Frans deed nu aan het maken van litho's - zeefdrukken. Hij nodigde mij uit aan de Hendrik van Deventerstraat, waar hij zijn werkplaats had.

Ik ben verhuisd naar Rijswijk. Het is zo'n vier decennia later. Frans sprak ik af en toe nog als ik in de Pulchri studio kwam. Maar voor de rest? Het zijn alleen nog maar herinneringen. Bladerend door het door Jan en Frans uitgegeven boekje: *Morgen Gratis Koffie*. Daarin bevinden zich nog een paar krantenartikelen. Zoals het overlijden van Jan, d.d. 10 mei 2002. In de krant van 23 september 2023 werd ik opgeschrikt door het nieuws dat ook Frans was overleden. Tranen vulden mijn ogen. Frans dood. Jan dood. Maar naar mijn bescheiden mening hebben zij wél geLEEFd.

Aad van Krevelen
ajlvankrevelen@hetnet.nl

UTS® VAN DER GEEST VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

T 070 399 42 41
W utsvandergeest.nl

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is Branouls Theaterdiner

De jonge olifant Branoul
Branoul, misschien wel het kleinste theatertje van Den Haag, werd in 1987 opgericht als Literair Theater Branoul door acteur en voordrachtskunstenaar Rein Edzard. Rein koos 'Branoul' als naam voor het theater. Naar de hoofdpersoon uit het verhaal *Het mannetje in de kop* van Anton Koolhaas uit 1959; de jonge olifant Branoul...

In oktober 2023 nam Branoul de naastgelegen Bar Bistro Speakers over. Via een directe doorgang kan je van de bistro naar het theater! Op voorstelingsdagen kan je voorafgaand aan de voorstelling genieten van heerlijke driegangen diners en lunches of bezoek, zoals wij, het theaterdiner en geniet tijdens de voorstelling van het eten. Let op, dineren zonder een voorstelling te bezoeken kan niet.

Iedereen gezellig aan het kletsen
Wij kozen op een zaterdagavond voor de optie theaterdiner. Bij het theater aangekomen in het Maliestraatje kunnen we alleen naar binnen via de bistro waar we hartelijk welkom worden geheten door een charmante dame, een vrijwilligster nemen we aan. Het zit er - met zo'n veertig personen - al bijna helemaal vol en de sfeer is lekker ongedwongen. Geen strak ingericht restaurant maar lekker knus en een beetje rommelig. Het voelt als thuis en ook een beetje als onze oude galerie tijdens een bijeenkomst. Iedereen gezellig aan het kletsen met een wijntje of een kop koffie!

Opeens rennen ze het podium af
Het theaterdiner begint om 18.30 uur als Bob Schwarze met luide stem de aandacht vraagt en uitlegt dat je je soepje, in champagneglas, mee moet nemen naar de zaal waar je zelf een plekje moet zoeken. Een beetje onwennig zoeken de gasten met de hete soep in hand een stoel uit. Het soepje is van pompoen en valt goed in de smaak als we om ons heen kijken. Nadat er een tegenstribbelende spot is uitgeschakeld begint de voorstelling. Het is een echt literaire voorstelling waarin Bob Schwarze verhalen voorleest. Hij doet dit niet zomaar van achter een tafeltje maar hij hangt over de vleugel, loopt rond, gaat zitten, kreunt en steunt, fluistert en gromt en beweegt heftig of juist niet. Op de juiste momenten valt Roeland Drost hem bij op de piano, soms een enkele toon of akkoord dan weer een hele riedel, soms heel zachtjes en dan

weer knalhard. Kortom, de mannen sleuren je diep mee in het verhaal! En dan opeens rennen ze het podium af en... keren terug met de hoofdmaaltijd. Een lekker milde curry met bonen, vlees en rijst en natuurlijk een goed glas wit of rood. De voorstelling ligt heel even stil want ook podiumkunstenaars moeten eten. Na een kwartiertje gaat de voorstelling verder, zelfde tempo maar andere verhalen. Bij het dessert - een lekkere cheesecake - is het weer rennen en vliegen geblazen. Rond 20.30 uur is de voorstelling afgelopen en hebben we een hoop gekke, mooie en bijzondere verhalen gehoord. Het verhaal van Bernlef bleef ons bij. Dat werd niet voor niets gedaan want van 6 maart tot en met 14 april kan je genieten van een voorstelling rond de iconische roman *Hersenschimmen*. Onze speciale complimenten voor Vika de kokkin!

Dit theaterdiner is een speciale ervaring, wij zeggen dan ook volmondig; 'Doen!'. Er zijn weer theaterdiners op 27/4 (speciaal Oranje-programma), 11/5, 30/5, 31/5, 1/6, 28/6 en 29/6.

Op een rijtje
Theater Branoul
Maliestraat 12, Den Haag
070 365 72 85
www.branoul.nl

Theaterdiner inclusief 3-gangen diner en twee drankjes € 49,50
3-gangendiner voor een voorstelling € 28,00 (+ € 29,50 entree met drankje)
Drankjes Normaal geprijsd

1

KRUISWOORDPUZZEL

	1	2	3		4	5	6		
7		8				9			10
11	12			13		14			15
16			17						18
19		20					21		
		22	23		24	25			
26	27				28			29	30
31								32	
33		34	35	36	37	38	39		
		40			41				
42	43					44	45	46	
47			48			49		50	
51		52			53		54		
		55				56			
	57				58				
21	40	58	26	11	55	18			

2

SUDOKU

						9	7	
		1						
6	5	8						2
	6		2				5	
	2		6			7		
		9	5	3	8			
				7		2	3	6
4								
			8		5			1

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke wandelgids! U kunt de oplossingen tot donderdag 14 maart 2024 mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Oplossingen vorige editie:

Kruiswoordpuzzel: Ontdooien

Sudoku: 7-4

Zweedse puzzel: Diepvries

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs. De wandelgids 'Wandelen buiten de binnenstad van Den Haag' van Loek en Irene Heskes gaat naar: *Hennie Loriaux te Zoetermeer*

U dient deze prijs zelf op te halen bij De Haagse Tijden op de Laan van Meerdervoort 174, Den Haag (tijdens kantooruren).

Win een stadsgids met Stadswandelingen 'Den Haag acht keer anders' van Gerard Goudriaan

De gids is te verkrijgen bij de betere boekhandel en via www.gegarandeerdonregelmatig.nl t.w.v. € 17,95.

Kom jij weleens bij je wijkcentrum?

✓ Dé plek voor advies, ondersteuning, vrijwilligerswerk en activiteiten in de buurt. Je vindt ons door heel Den Haag: wijkz.nl

wijkz

voor elkaar

We doen meer dan je denkt!

- MAAIKE WEERWAG -

Persoonlijk & laagdrempelig

www.oktober-uitvaart.nl

oktober

uitvaartzorg

06 55 17 26 83

Leeflang Oude dingen

Sinds 1995

Bezemschoon huis ontruimen

antiek - inkoop - taxaties

Vreeswijkstraat 1

Tel. 06 - 24 63 57 31

Programma VAWOZ

Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (VAWOZ) 2031-2040, ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)

Van vrijdag 23 februari 2024 tot en met donderdag 4 april 2024 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ter inzage voor het Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee (Programma VAWOZ) 2031-2040. Iedereen kan hier binnen deze periode een formele reactie op indienen. De reacties kunnen aanleiding zijn om de concept-NRD aan te passen.

Waarom Programma VAWOZ?

Windenergie van zee speelt een grote rol bij de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening. De overheid heeft de ambitie om, na de doelstelling voor 2030, tussen 2031 en 2040 circa 29 GW extra windenergie op zee op te wekken. Om hier te komen, moeten er nog windparken op zee gebouwd worden, die vervolgens worden aangesloten op het elektriciteitsnet op zee. Via elektriciteitskabels en waterstofleidingen op zee komt de energie van de windparken aan land. De overheid werkt via een groot aantal programma's en projecten om deze transitie te realiseren.

Doel Programma VAWOZ

Programma VAWOZ is één van deze programma's. Programma VAWOZ onderzoekt welke routes op zee en locaties op land het meest geschikt zijn om de elektriciteit en waterstof van windparken op zee naar het vasteland te brengen. Daarbij wordt onderzocht waar deze energie van zee het beste op het hoogspanningsnet of toekomstig waterstofnetwerk aangesloten kan worden. Ook onderzoekt het programma kansrijke locaties waar op grote schaal waterstof gefabriceerd kan worden. De locaties liggen in de buurt van de hoogspanningsstations waar de windenergie op aangesloten wordt. De omgeving wordt nauw bij het programma betrokken.

Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD)

Nu ligt de concept-NRD van vrijdag 23 februari 2024 tot en met donderdag 4 april 2024 ter inzage. Dit is het onderzoeksplan waarin staat welke routes en aanlandlocaties het programma VAWOZ zal onderzoeken en hoe dit zal gebeuren. Het onderzoek richt zich op mogelijke gevolgen op onder andere milieu, omgeving, economie, systeemintegratie, toekomstvastheid, techniek, circulariteit, veiligheid en kosten. Deze effecten worden in kaart gebracht door middel van een Integrale Effectenanalyse (IEA), waar een milieueffectrapportage (Plan-MER) onderdeel van is. De resultaten neemt Programma VAWOZ mee in de verdere besluitvorming.

Wat gebeurt hierna?

Tijdens de inzageperiode mag iedereen een formele reactie indienen. Het Programma VAWOZ voorziet elke reactie van een antwoord en publiceert deze in een Nota van Antwoord. Als daar aanleiding voor is worden reacties verwerkt in de NRD. Hierna is de NRD definitief. Op basis van de NRD wordt het onderzoek uitgevoerd en het Plan-MER opgesteld. Het Plan-MER komt, wanneer deze af is, samen met de integrale effectanalyse en het ontwerp van het programma ook weer ter inzage te liggen. Hierop kunt u een zienswijze indienen.

Een reactie indienen

U kunt van vrijdag 23 februari 2024 tot en met donderdag 4 april 2024 reageren op de concept-NRD. In deze periode kunt u deze documenten bekijken op www.rvo.nl/programma-vawoz.

U kunt op drie manieren reageren.

Digitaal: via www.rvo.nl/programma-vawoz.

Telefonisch op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.

Per post: Bureau Energieprojecten

Inspreekpunt Programma VAWOZ

Postbus 111, 9200 AC Drachten

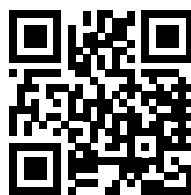
Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.

Informatiebijeenkomsten

Gedurende de terinzageleggingsperiode organiseert het programma informatiebijeenkomsten bij u in de regio. Het team gaat hier graag met u in gesprek. Hier is eenieder welkom om meer te weten te komen over het project en om direct een formele reactie in te dienen. Vooraf aanmelden is niet nodig. Meer informatie over de locaties, tijden en inhoud vindt u op www.rvo.nl/programma-vawoz. Naast de informatiebijeenkomsten zal het programma ook, op dinsdag 19 maart van 19:30 tot 21:30 uur, een webinar organiseren om u verder te informeren en input op te halen. Meer info vindt u op de website.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid in bibliotheken. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepundigitaleoverheid.nl.

Meer weten?

Meer informatie over het Programma VAWOZ en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/programma-vawoz. Deze pagina kunt u ook bereiken door de QR-code hiernaast te scannen.

Heeft u vragen over de procedure? Bel dan met telefoonnummer 070 379 89 79 of mail naar vawoz@minezkl.nl.

